

KALENDAR
5787.
2026./2027.

1806. - 2026.

220. OBLJETNICA
ŽIDOVSKJE OPĆINE
ZAGREB

IZ KNJIGE GAVRE SCHWARZA I POVIJESTI ŽIDOVSKJE OPĆINE ZAGREB

Židovska općina Zagreb osnovana je 1806. godine. U nastavku je vrlo kratki pregled povijesnih zanimljivosti poslaganih kronološki po godinama, od osnutka općine i svakodnevnog života prvih doseljenika prema zapisima nadrabina dr. Gavre Schwarza do 2026. godine

Utemeljenje Općine (1806.): Točno prije 220 godina, u jesen 1806., zagrebački Židovi formalno osnivaju općinu i biraju prve predstojnike. Prvi doseljenici u Zagreb: Jakov Stiegler doseljava se prvi 1782. godine (kao 16-godišnji mladić iz Moravske), a 1789. dolaze Jakov Weiss (iz Rechnitza/Rohonca) i Jakov Stern (iz Češke).

Općinu u početku čini 11 do 20 obitelji (oko 75 duša) koje su u Zagreb stigle iz Gradišća, Mađarske i Češke. Prvi predsjednik bio je trgovac Jakob Stillwerth (Stiegler), a prvi rabin Josip Levi.

Cveba o tapetaru i tastu: Magistrat izdaje dozvolu mladom tapetaru Salamunu Schwarzu iz Velike Kaniže da se doseli i oženi kćer Izaka Löbla uz obrazloženje da je tast star i siromašan pa živi od milostinje, a zet će ga prehranjivati.

Općina kupuje kuću u Petrinjskoj ulici za 2330 forinti za stan rabinu i prvu improviziranu bogomolju. Donesen je prvi statut kojim se uređuje unutarnji rad i financiranje općine pristojbom na košer meso i dobrovoljnim priložima za blagdane (20.9.1833.)

Prvi šohet (obredni klaoničar) ujedno je bio i učitelj djece, a košer namirnice i obredni predmeti većinom su se nabavljali na putovanjima do Karlovca i Varaždina.

Rujan 2026

Elul 5786 – Tišri 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
		1 19. Elul	2 20. Elul	3 21. Elul	4 22. Elul	5 23. Elul
6 24. Elul	7 25. Elul	8 26. Elul	9 27. Elul	10 28. Elul	11 29. Elul EREV ROŠ HAŠANA 18.58 Paljenje svijeća 19.46 Početak Šabata i Roš Hašana	12 1. Tišri 5787 Roš Hašana 5787 19.58 Paljenje svijeća
13 2. Tišri Roš Hašana II 19.56 Havdala	14 3. Tišri Com Gedalia 04.57 Početak posta 19.40 Završetak posta	15 4. Tišri	16 5. Tišri	17 6. Tišri	18 7. Tišri 18.44 Paljenje svijeća 19.32 Početak Šabata	19 8. Tišri Šabat Šuva Paraša Hazinu 19.44 Havdala
20 9. Tišri Erev Jom Kipur 18.40 Paljenje svijeća	21 10. Tišri Jom Kipur Jizkor 19.40 Havdala	22 11. Tišri	23 12. Tišri	24 13. Tišri	25 14. Tišri Erev Sukot 18.30 Paljenje svijeća 19.18 Početak Šabata i Sukota	26 15. Tišri Sukot I 19:30 Paljenje svijeća
27 16. Tišri Sukot II 19.28 Havdala	28 17. Tišri Sukot III (H" M)	29 18. Tišri Sukot IV (H" M)	30 19. Tišri Sukot V (H" M)			

Prvi ugovori o najmu (1806.–1811.): Kako općina u prvim desetljećima nije imala vlastitu zgradu, molitveni domovi i uredi iznajmljivali su se u privatnim kućama u Petrinjskoj ulici i na Jelačićevom trgu.

Trgovac Jacob Weiss ustupio je dio vlastitog doma za potrebe zajednice

1809. (5569.): Prvo groblje u Petrovoj ulici

Prije 1809. godine pokojnici su se morali prevoziti na udaljena groblja van Zagreba. Kupnja zemljišta u Petrovoj ulici osigurala je vjersku autonomiju i označila trajno useljenje Židova u grad.

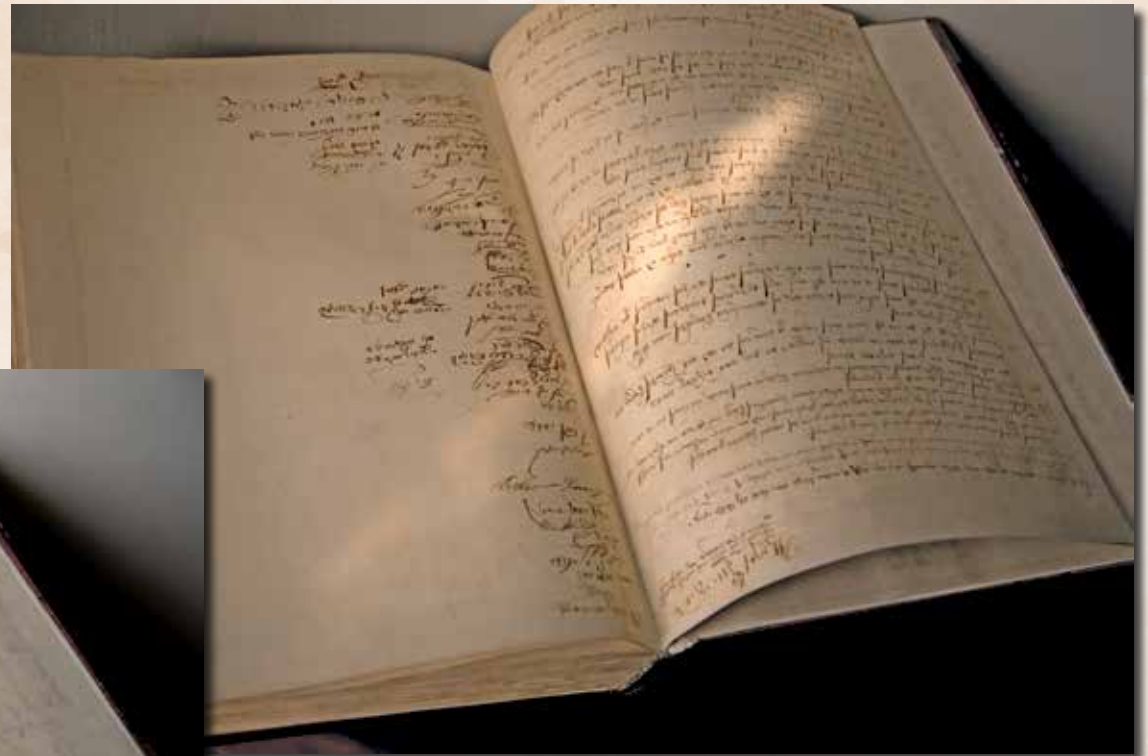
Listopad 2026

Tišri – Hešvan 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
				1 20. Tišri Sukot VI (H"m)	2 21. Tišri Sukot VII (Hošana Raba) 18.17 Paljenje svijeća 19.05 Početak Šabata i Šemini Acereta	3 22. Tišri Šemini Aceret Jizkor 19.17 Paljenje svijeća
4 23. Tišri Simha Tora 19.15 Havdala	5 24. Tišri	6 25. Tišri	7 26. Tišri	8 27. Tišri	9 28. Tišri 18.03 Paljenje svijeća 18.52 Početak Šabata	10 29. Tišri Paraša Berešit Mevarhim Hodeš Hešvan 19.04 Havdala
11 30. Tišri Roš Hodeš Hešvan	12 1. Hešvan Roš Hodeš Hešvan	13 2. Hešvan	14 3. Hešvan	15 4. Hešvan	16 5. Hešvan 17.51 Paljenje svijeća 18.39 Početak Šabata	17 6. Hešvan Paraša Noa 18.52 Havdala
18 7. Hešvan	19 8. Hešvan	20 9. Hešvan	21 10. Hešvan	22 11. Hešvan	23 12. Hešvan 17:39 Paljenje svijeća 18.28 Početak Šabata	24 13. Hešvan Paraša Leh-Leha 18.40 Havdala
25 14. Hešvan	26 15. Hešvan	27 16. Hešvan	28 17. Hešvan	29 18. Hešvan	30 19. Hešvan 16.28 Paljenje svijeća 17.17 Početak Šabata	31 20. Hešvan Paraša Vajera 17.30 Havdala

Osnivanje Hevre Kadiše (1813.): Tijekom ovog razdoblja učvršćuje se rad Hevra Kadiše, čiji su članovi volonterski skrbili o bolesnicima, organizirali pogrebe i pomagali udovicama i siročadi.

Knjiga pravila (Statut): Hevra Kadiša imala je vlastiti strogi statut pisan na hebrejskom i njemačkom jeziku s popisom svih dužnosti članova.

Studen 2026

Hešvan – Kislev 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
21. Hešvan Svi Sveti	22. Hešvan	23. Hešvan	24. Hešvan	25. Hešvan	26. Hešvan 16.18 Paljenje svijeća 17.08 Početak Šabata	27. Hešvan Paraša Hajei Sara Mearhim Hodeš Kislev 17.21 Havdala
28. Hešvan	29. Hešvan	30. Hešvan Roš Hodeš Kislev	1. Kislev Roš Hodeš Kislev	2. Kislev	3. Kislev 16.09 Paljenje svijeća 17.00 Početak Šabata	4. Kislev Paraša Toledot 17.13 Havdala
5. Kislev	6. Kislev	7. Kislev	8. Kislev Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata	9. Kislev	10. Kislev 16.02 Paljenje svijeća 16.54 Početak Šabata	11. Kislev Paraša Vajece 17.08 Havdala
12. Kislev	13. Kislev	14. Kislev	15. Kislev	16. Kislev	17. Kislev 15.57 Paljenje svijeća 16.49 Početak Šabata	18. Kislev Paraša Vajišlah 17.04 Havdala
19. Kislev	20. Kislev					

Kupnja "Petrova groblja" (1842.): Dana 30. prosinca 1842. sklopljen je povijesni kupoprodajni ugovor kojim su laškoulički Židovi od seljaka Štefana Hranitela kupili zemljište za vlastito groblje.

Pravni presedan: Ugovor je iznimno značajan jer je bio jedan od prvih javnih i pravnih dokumenata židovske zajednice sastavljen na hrvatskom jeziku.

Cveba (povijesna crtica) iz knjige i građe Gavre Schwarzza

Velika oporučna zaklada (4. svibnja 1905.): Poznati zagrebački trgovac, filantrop i dobrotvor Lavoslav (Leopold) Schwarz oporukom od 4. svibnja 1905. godine ostavio je Židovskoj općini Zagreb golemu sumu od 400.000 kruna u svrhu utemeljenja udomiteljskog doma

za nemoćne, bolesne i starije sugrađane, uz uvjet da ustanova nosi njegovo ime.

Gradnja i arhitektura (1910.): Provedba oporuke započela je izradom projekta koji su izveli poznati zagrebački arhitekti (također članovi općine) Leo Hönigsberg i Julio Deutsch (arhitektonski biro Hönigsberg & Deutsch). Dom je sagrađen na Maksimirskoj cesti 63.

Svečano otvorenje i prvi korisnici (prosinec 1910.): U prosincu 1910. godine Dom "Zaklade Lavoslava Schwarzza" službeno je otvorio vrata. Prilikom samog otvorenja u dom je smješteno prvih 8 staraca/štićenika, čime je započela s radom najstarija socijalna i udomiteljska institucija Židovske općine Zagreb.

Prosinač 2026

Kislev – Tevet 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
		1 21. Kislev	2 22. Kislev	3 23. Kislev	4 24. Kislev Hanuka: 1. svijeća: 15.52 15.54 Paljenje šabatnih svijeća 16.47 Početak Šabata	5 25. Kislev Hanuka: 1. dan 2. svijeća: 15.52 Paraša Vaješev Mevarhim Hodeš Tevet 17.02 Havdala
6 26. Kislev Hanuka: 2. dan 3. svijeća: 16.39	7 27. Kislev Hanuka: 3. dan 4. svijeća: 16.39	8 28. Kislev Hanuka: 4. dan 5. svijeća: 16.39	9 29. Kislev Hanuka: 5. dan 6. svijeća: 16.39	10 30. Kislev Hanuka: 6. dan 7. svijeća: 16.39 Roš Hodeš Tevet	11 1. Tevet Hanuka: 7. dan 8. svijeća: 15.50 Roš Hodeš Tevet 15.53 Paljenje svijeća 16.46 Početak Šabata	12 2. Tevet Hanuka: 8. dan Paraša Mikec 17.02 Havdala
13 3. Tevet	14 4. Tevet	15 5. Tevet	16 6. Tevet	17 7. Tevet	18 8. Tevet 15.55 Paljenje svijeća 16.48 Početak Šabata	19 9. Tevet Paraša Vajigaš 17.04 Havdala
20 10. Tevet Post 10. Teveta 05.51 Početak posta 16.49 Završetak posta	21 11. Tevet	22 12. Tevet	23 13. Tevet	24 14. Tevet	25 15. Tevet Božić 15.58 Paljenje svijeća 16.51 Početak Šabata	26 16. Tevet Paraša Vajehi Sveti Stjepan 17.08 Havdala
27 17. Tevet	28 18. Tevet	29 19. Tevet	30 20. Tevet	31 21. Tevet		

Službeni popis stanovništva (1808.): Dana 12. siječnja 1808. predan je poimenični popis (Conscriptio Individualis Judaeorum) koji bilježi točno 60 Židova podijeljenih u 6 gospodarskih grupa.

Sustavno vođenje matica: Nakon popisa započinje obvezno vođenje općinskih matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i umrlih.

Siječanj 2027

Tevet – Švat 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
					1 22. Tevet Nova Godina 16.04 Paljenje svijeća 16.57 Početak	2 23. Tevet Paraša Šemot Mearhim Hodeš Švat 17.13 Havdala
24. Tevet 3	25. Tevet 4	26. Tevet 5	27. Tevet 6 Sveta tri kralja	28. Tevet 7	29. Tevet 8 16.11 Paljenje svijeća 17.03 Početak Šabata	9 1. Švat Roš Hodeš Švat Paraša Vaera 17.20 Havdala
2. Švat 10	3. Švat 11	4. Švat 12	5. Švat 13	6. Švat 14	7. Švat 15 16.20 Paljenje svijeća 17.11 Početak Šabata	16 8. Švat Paraša Bo 17.28 Havdala
9. Švat 17	10. Švat 18	11. Švat 19	12. Švat 20	13. Švat 21	14. Švat 22 16.29 Paljenje svijeća 17.20 Početak Šabata	23 15. Švat Tu Bišvat Šabat Šira Paraša Bešalah 17.36 Havdala
16. Švat 24	17. Švat 25	18. Švat 26	19. Švat 27	20. Švat 28	21. Švat 29 16.39 Paljenje svijeća 17.30 Početak Šabata	30 22. Švat Paraša Jitro 17.46 Havdala
23. Švat 31						

Odluka o jedinstvu općine (1848.): Dana 1. veljače 1848. Ugarska kancelarija potvrdila je odluku da svi Židovi u Zagrebu moraju činiti jednu i nerazdvojnu općinu, spriječivši unutrašnje podjele.

Prva židovska škola (1841.): Osnovana je prva općinska osnovna škola koja je uz vjerski odgoj nudila i opće obrazovanje na njemačkom i hrvatskom jeziku.

Gan hajeladim u Zagrebu

Veljača 2027

Švat – Adar I 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
	1 24. Švat	2 25. Švat	3 26. Švat	4 27. Švat	5 28. Švat 16.49 Paljenje svijeća 17.39 Početak Šabata	6 29. Švat Paraša Mišpatim Mearhim Hodeš Adar 17.55 Havdala
7 30. Švat Roš Hodeš Adar I	8 1. Adar Roš Hodeš Adar I	9 2. Adar I	10 3. Adar I	11 4. Adar I	12 5. Adar I 17.00 Paljenje svijeća 17.59 Početak Šabata	13 6. Adar I Paraša Teruma 18.05 Havdala
14 7. Adar I	15 8. Adar I	16 9. Adar I	17 10. Adar I	18 11. Adar I	19 12. Adar I 17.10 Paljenje svijeća 17.59 Početak Šabata	20 13. Adar I Paraša Tecave 18.14 Havdala
21 14. Adar I Purim Katan	22 15. Adar I Šušan Purim Katan	23 16. Adar I	24 17. Adar I	25 18. Adar I	26 19. Adar I 17.20 Paljenje svijeća 18.09 Početak Šabata	27 20. Adar I Paraša Ki Tisa 18.24 Havdala
28 21. Adar I						

KUPOVANJE POSJEDA ZA BOGOMOLJU I GROBLJE

"Već godine 1811 kupila je mala općina od kojih 20 članova zemljište za groblje i to 100 četv. hvati blizu crkvice sv. Roka na podnožju brežuljka za 650 for. (Rheinisch-Gulden) od Pavla Antolkovića. Gruntovni list, izručen općini 1857, potpisan je od Jakova Stiegler i Josip Lowe. Potonji se još ne na- pominje u gradskom popisu 1808 (br. 7!). Ovo t. zv. Rokovo groblje prošireno je 1835. Hevra Kadiša kupi tada od udove Marije Cezarec zemljište Mali Tuškanec, što je graničilo na groblje a obuhvatalo je po mjeranju kr. mjemika baruna Leonharda Zomberga 480 četv. hvati. Na čelu Hevre Kadiše stajali su Albert Hertmann i Josip Kahn. Sest godina docnije 1844 opet bi groblje prošireno kupnjom zemljišta Juraja i Agneze Smešnik u veličini od 280 četv. hvati za 75 for. (C. M.). Ovaj su kupovni ugovor potpisali Jozua Epstein, Jakov Weiss i Albert Hertmann. U Rokovom se groblju pokapalo do 60-ih godina. Tada ve-ćinom one, kojima su tu već rođaci bili sahranjeni, inače se pokapalo na Petrovom groblju. Na mjestu Rokovog groblja danas je Rokov perivoj sa kućama, vilama i vrtovima. Uz Rokovo groblje pstojalo je od g. 1842 i Petrovo groblje. Kad su se naime laškoulični Židovi odcijepili od gradske općine prepusti im zaštitnik njihov biskup Juraj Haulik zemljište »Zbirac« u svrhu groblja za godišnju najamninu od 4 for. i 20 novč. (cvanciga). Kako je ovo zemljište bilo veoma udaljeno od grada, put onamo tegotan, izmjene ga sa zemljištem kmeta Hranitela, što je ležalo iza Petrove crkve. Ugovor o tom sklopljen među »obchinom israelitov vu Jurisdikciji szlavne biskupije zagrebačke vu Laškoj Vuliczi pribivajuchem.... od druge sztrane Sztefanom Hranitel« 30 dec. 1842 potpisan je od L. Ornsteina i S. Honigsberga. I ovo je groblje već odavna napušteno (1878) a pripadalo je nakon ponovnog ujedinjenja gradskih i laškouličnih Židova zajedničkoj Hevri Kadiši. U prvo vrijeme zagrebački Židovi nijesu dakako imali sagrađeni hram, nego prostorije adaptirane za bogomolju. U najstarije vrijeme, što znamo, bila je ta bogomolja u Lukačićevoj kući u Petrtnjskoj ulici. God. 1833 dobije općina dozvolu za kupnju zemljišta u svrhu gradnje hrama i kuće za rabina, te kupi u Petrinjskoj ulici jednu kuću (danas Schweinburgova na uglu Amruševe ulice) za 2330 fl. C. M. pa je odredi za stan rabinu i udesi tamo bogomolju, dočim je za gradnju hrama manjkalo sredstava. Kad je ta bogomolja već preuska bila, iznajmi općina prostorije u čačkovićevoj kući (Gajeva 9) preko puta staroj pošti te ih preudesi za bogomolju. Radi reforma u ovoj bogomolji došlo je do razmirica sa starovjercima, koji si udese posebnu bogomolju u Ružinoj ulici (danas Kurelčeva). Radi financijskih neprilika trebalo je doduše opć. kuću prodati (1833) ali naskoro se opet kupi kuća u Petrinjskoj ulici br. 360 od kapetana Kobalta. U toj je općinskoj kući udešena bogomolja te ostala dok se nije sagrađio hram (1867). Na tom je gruntu sagrađena današnja monumentalna zgrada općine. U općinskoj je kući bila smještena također četverorazredna škola, dok se g. 1898 nije preselila u novu zgradu (u Palmotićevoj ulici)."

Godišnjica i prijem novih članova Hevre Kadiše (1843.): Na tradicionalni 7. adar 1843. godine održana je svečana skupština na kojoj je primljeno 7 novih članova uz polaganje prisege.

Dobrotvorne akcije: U mjesecu adaru redovito su se prikupljala sredstva za potporu putnicima namjernicima i siromašnim obiteljima.

Ožujak 2027

Adar I – Adar II 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
	1 22. Adar I	2 23. Adar I	3 24. Adar I	4 25. Adar I	5 26. Adar I 17:30 Paljenje svijeća 18.18 Početak Šabata	6 27. Adar I Šabat Šekalim Paraša Vajahel Mearhim Hodeš Adar II 18.33 Havdala
7 28. Adar I	8 29. Adar I	9 30. Adar I Roš Hodeš Adar I	10 1. Adar II Roš Hodeš Adar II	11 2. Adar II	12 3. Adar II 17.39 Paljenje svijeća 18.28 Početak Šabata	13 4. Adar II Paraša Pekudei 18.43 Havdala
14 5. Adar II	15 6. Adar II	16 7. Adar II	17 8. Adar II	18 9. Adar II	19 10. Adar II 17.49 Paljenje svijeća 18.37 Početak Šabata	20 11. Adar II Šabat Zahor Paraša Vajikra 18.52 Havdala
21 12. Adar II	22 13. Adar II 04.27 Početak posta Tanit Ester 18.47 Završetak Erev Purim	23 14. Adar II Purim	24 15. Adar II	25 16. Adar II	26 17. Adar II 17.58 Paljenje svijeća 18.46 Početak Šabata	27 18. Adar II Šabat Para Paraša Cav 19:02 Havdala
28 19. Adar II Uskrs	29 20. Adar II Uskrsni ponedjeljak	30 21. Adar II	31 22. Adar II			

Druga peticija Saboru (1843.): Dana 23. travnja 1843. predstojnik Josip Epstein i propovjednik Mavro Goldmann uputili su Hrvatskom saboru peticiju tražeći pravo na obrt, nekretnine i obrazovanje.

Opskrba za Pesah: Općina je organizirala nabavu i raspodjelu macota za sve članove općine i okolna manja mjesta.

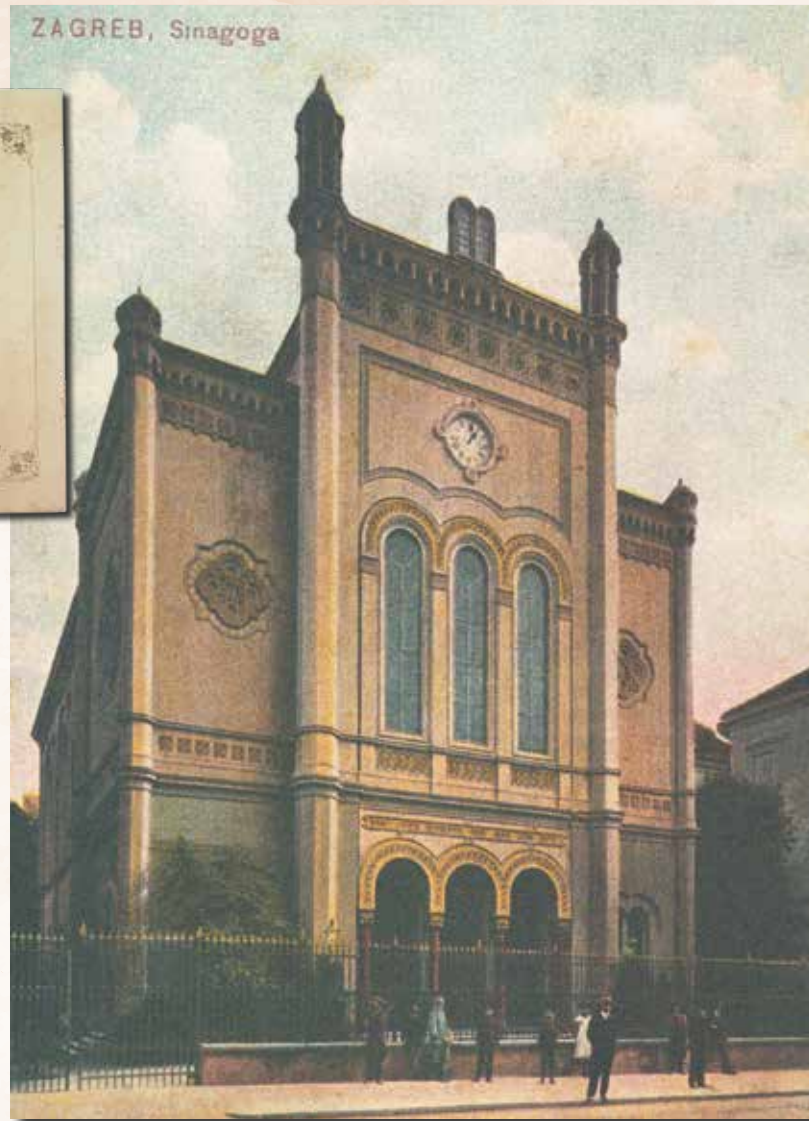
Travanj 2027

Adar II – Nisan 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
				1 23. Adar II	2 24. Adar II 19:07 Paljenje svijeća 19:56 Početak Šabata	3 25. Adar II Šabat HaHodeš Paraša Šemini Mevarhim Hodeš Nisan 20.12 Havdala
4 26. Adar II	5 27. Adar II	6 28. Adar II	7 29. Adar II	8 1. Nisan Roš Hodeš Nisan	9 2. Nisan 19:17 Paljenje svijeća 20:06 Početak Šabata	10 3. Nisan 20:22 Havdala
11 4. Nisan	12 5. Nisan	13 6. Nisan	14 7. Nisan	15 8. Nisan	16 9. Nisan 19:26 Paljenje svijeća 20:16 Početak Šabata	17 10. Nisan Šabat HaGadol Paraša Mecora 20:32 Havdala
18 11. Nisan	19 12. Nisan	20 13. Nisan	21 14. Nisan Erev Pesah 19:32 Paljenje svijeća 20:23 Početak Pesaha	22 15. Nisan Pesah I 20:40 Paljenje svijeće	23 16. Nisan Pesah II 1. dan Omera 19:35 Paljenje svijeća 20:25 Početak Šabata	24 17. Nisan Pesah III (H" M) 2. dan Omera 20:43 Havdala
25 18. Nisan Pesah IV (H" M) 3. dan Omera	26 19. Nisan Pesah V (H" M) 4. dan Omera	27 20. Nisan Pesah VI (H" M) 5. dan Omera 19:40 Paljenje svijeća	28 21. Nisan Pesah VII 6. dan Omera 20:49 Paljenje svijeća	29 22. Nisan Pesah VIII Jizkor 7. dan Omera 20:50 Havdala	30 23. Nisan 8. dan Omera 19:44 Paljenje svijeća 20:35 Početak Šabata	

Spomen na nadržabina Arona Palottu (1843.): Dana 25. ijara preminuo je prvi dugogodišnji zagrebački nadržabin Aron Palotta, koji je vodio zajednicu četvrt stoljeća.

Osnivanje prve knjižnice: Tijekom Palottina službovanja prikupljena je prva zbirka vjerskih i pravnih knjiga koja je poslužila kao temelj općinskoj knjižnici.

Svibanj 2027

Nisan – Ijar 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
						1 24. Nisan Paraša Aharei Mot 9. dan Omera Mevarhim Hodeš Ijar 20.53 Havdala Praznik rada
2 25. Nisan 10. dan Omera	3 26. Nisan 11. dan Omera	4 27. Nisan 12. dan Omera JOM HAŠOA	5 28. Nisan 13. dan Omera	6 29. Nisan 14. dan Omera	7 30. Nisan 15. dan Omera Roš Hodeš Ijar 19.53 Paljenje svijeća 20.45 Početak Šabata	8 1. Ijar Roš Hodeš Ijar Paraša Kedošim 16. dan Omera 21.03 Havdala2.
9 2. Ijar 17. dan Omera3. 3	10 3. Ijar 18. dan Omer	11 4. Ijar 19. dan Omera Jom HaZikaron	12 5. Ijar 20. dan Omera Jom HaAcmaut	13 6. Ijar 21. dan Omera	14 7. Ijar 22. dan Omera 20.02 Paljenje svijeća 20.55 Početak Šabata	15 8. Ijar Paraša Emor 23. dan Omera 21.14 Havdala
16 9. Ijar 24. dan Omera	17 10. Ijar 25. dan Omera	18 11. Ijar 26. dan Omera	19 12. Ijar 27. dan Omera	20 13. Ijar 28. dan Omera	21 14. Ijar Pesah Šeni 29. dan Omera 20.10 Paljenje svijeća 21.04 Početak Šabata	22 15. Ijar Paraša Behar 30. dan Omera 21.23 Havdala
23 16. Ijar 31. dan Omera	24 17. Ijar 32. dan Omera	25 18. Ijar 33. dan Omera Lag BaOmer	26 19. Ijar 34. dan Omera	27 20. Ijar 35. dan Omera Tijelovo	28 21. Ijar 36. dan Omera 20.17 Paljenje svijeća 21.12 Početak Šabata	29 22. Ijar Paraša Behukotai 37. dan Omera 21.32 Havdala
30 23. Ijar 38. dan Omera Dan državnosti	31 24. Ijar 39. dan Omera					

Prva zajednička peticija hrvatskog židovstva (1839.): Dana 28. svibnja 1839. podnesena je prva opća peticija Saboru koju je sastavio odvjetnik Stjepan Gmaz, tražeći građanska prava.

Širenje trgovačkih sloboda: Općina je uspjela izboriti dozvole za stalnije poslovanje i otvaranje trgovina izvan sajmenih dana.

ŽIDOVSKA SMOTRA

SADRŽAJ:

ALEKSANDAR LICHT: Židovska moderna kultura. — Dr. EHRENPREIS: Decenij cionizma. — JOCHANAN THAU: Španjolski Židovi. — Dr. H. E. KAUFMANN: Hasidizam i misticizam. — BÖRRIES barun MÜNCHHAUSEN: Pobjedni pijev Židova. — MINIKES: Golus Moskva. — MENDELE MOCHEL SFORIM: Odlomak iz jedne pripovijesti. — I. SZ.: Bezalel. — Iz židovskoga svijeta. — Iz cionističkog pokreta. — Iz teritorijalističkog pokreta. — Iz jugoslavenskih zemalja: Hrvatska i Slavonija. — Bosna i Hercegovina. — Srbija. — Društvene vijesti. — Književnost.

Urednik: ALEKSANDAR LICHT.

BR. 1. ZAGREB, 15. STUDENOGA 1906. GOD. I.

Lipanj 2027

Ijar – Sivan 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
		1 25. Ijar 40. dan Omera	2 26. Ijar 41. dan Omera	3 27. Ijar 42. dan Omera	4 28. Ijar 43. dan Omera Jom Jerušalaim 20.23 Paljenje svijeća 21.19 Početak Šabata	5 29. Ijar Paraša Bamidbar 44. dan Omera Mevarhim Hodeš Sivan 21.39 Havdala
6 1. Sivan 45. dan Omera	7 2. Sivan 46. dan Omera	8 3. Sivan 47. dan Omera	9 4. Sivan 48. dan Omera	10 5. Sivan Erev Šavuot 49. dan Omera 20.27 Paljenje svijeća 21.24 Početak Šavuota	11 6. Sivan Šavuot I 20.28 Paljenje svijeća 21.24 Početak Šabata	12 7. Sivan Šavuot II Jizkor 21.45 Havdala
13 8. Sivan	14 9. Sivan	15 10. Sivan	16 11. Sivan	17 12. Sivan	18 13. Sivan 20.31 Paljenje svijeća 21.28 Početak Šabata	19 14. Sivan Paraša Nasso 21.:48 Havdala
20 15. Sivan	21 16. Sivan	22 17. Sivan Dan antifašističke borbe	23 18. Sivan	24 19. Sivan	25 20. Sivan 20.32 Paljenje svijeća 21.29 Početak Šabata	26 21. Sivan Paraša Beha'aloteha 21.49 Havdala
27 22. Sivan	28 23. Sivan	29 24. Sivan	30 25. Sivan			

Zaključak Zagrebačke županije (1771.): Dana 8. srpnja 1771. donesen je *articulus 20* kojim je Židovima po prvi put formalno dopušten trodnevni boravak u gradu radi trgovine na sajmovima te izlaganje robe na godišnjem sajmu.

Predstojnik općine Jacob Stiegler i Jacob Weiss u srpnju 1808. podnose popis gradske jurisdikcije s ukupno 60 lica (52 Židova i 8 Nežidova u službi). Zajedno s 19 lica iz biskupske jurisdikcije (Laška ulica), Zagreb broji 71–75 Židova.

Conscriptio Familiarum Judaicarum in Vico-Latinorum Jurisdictione Episcopali habitantium sub infrascripto Dato peracta.					
Nomen et cognomen	Nomen et cognomen	Nomen et cognomen	Annus natiuitatis	Annus aduentus Zagrab.	Ratio subscriptio
I.	1. Jacobus Stern	1776.	1789.	Tridica militia	Advenit Zagrabiam ex Bohemia Lobe- nan oppido.
	2. Rosina uxor	1770.	1789.		
	3. Salomon filius	1790.	—		
	4. Edwardus filius	1793.	—		
II.	5. Philippus Stern prioris cath. ma- ximus filius*)	1784.	—		Cum parente venit Zagrabiam ex Castri- ferrei Comitatu.
	7. Ignatius filius	1810.	—		
III.	8. Elias Henschel	1760.	1789.		Advenit ex Rech- nitz oppido Hunga- rie Castri ferrei Comitatu.
	9. Ester uxor	1766.	1803.		
	10. Majerle filius	1800.	—		
	11. Maria filia	1803.	—		
IV.	12. Josephus Fischer	1784.	1789.		Advenit Miskolczina.
	13. Caecilia uxor	1794.	1800.		
	14. Sigismundus filius	1804.	—		
	15. Theresia socer uxoris	1794.	—		
V.	16. Ignatius Velez	1780.	1807.		Oppido Bolotha Vespertini Comitatu.
VI.	17. Iacobus Erlib	1782.	1820.		
VII.	18. Simeon Khon	1760.	1794.		Miskolczina ex Co- mitatu Castri ferrei.
VIII.	19. Iacobus Kluch	1764.	1807.	Cemati exutor.	Pecunia.

Per Joannem Babochay Ord. Judicum m. p.
Lectum et cum originali collatum Zagrabiae 21. Decembris 1812.
Per Franc. Carol. Radtchevich J. Comitatus Zagrab. Sedis Notarium.
*) Ovdje je po ovoj jedinici ispuštena Sternova žena, jer postoji broj 6. odmah
slijedeći broj 7.

Popis obitelji pod gradskom jurisdikcijom (1808.):

1. Jacob Stiegler (37 god.) – trgovac zemaljskim produktima; žena Eleonora (27 god.), kći Rosalia (3 god.), sluga Nežidov (24 god.).

2. Jacob Weiss (40 god.) – veletrgovac i vlasnik tvornice potaše (Potasch-fabrika); žena Rebeka (37 god.), sinovi Emanuel (9 god.), Sigmund (5 god.), Lazar (3 god.), kći Johanna (11 god.), sluge Nežidovi (muškarac 30 god., žena 22 god.).

3. Jacob Stern (42 god.) – trgovac roba na malo (Schnittwaren); žena Katharina (38 god.), sinovi Philipp (24 god.), Moriz (6 god.), kćeri Fanny (15 god.), Josefa (14 god.), Sara (12 god.), Nanny (10 god.), Hani (8 god.), Rosa (2 god.), sluge Nežidovi (muškarac 40 god., žena 20 god.).

4. Izrael Löwy (42 god.) – zubar; žena Charlotte (38 god.), sin Moyses (18 god.), kći Josefa (14 god.), sluga Nežidov (18 god.).

5. Salamun Schwarz (28 god.) – tapetar; žena Eva (20 god.), kći Johanna (1 god.), tast Izak Löbl (70 god.), punica (68 god.).

6. Filip Fischer (35 god.) – grobar (osiromašen jer u maloj općini nije bilo dovoljno posla ni za grobara); žena Elisabeth (30 god.), sinovi Abraham (8 god.), Samuel (2 god.), kćeri Rebeka (10 god.), Nanny (4 god.).

7. Samuel Singer (30 god.) – privatni učitelj; žena Babetta (28 god.), kćeri Regina (3 god.), Kati (1 god.).

8. Rabbi Hirsch (45 god.) – službenik općine/vjerski učitelj; žena Kati (40 god.), sin Leopold (12 god.).

Popis obitelji pod biskupskom jurisdikcijom (Laška ulica, 1808.–1812.):

1. Isak Schlesinger – trgovac mješovitom robom; žena, sin i kći.

2. Moyses Hirschl – trgovac kožom; žena i dva sina.

3. Marcus Schlesinger – trgovac roba na malo; žena i tri kćeri.

4. Salamun Epstein – trgovac; žena i sin.

Općinski prvaci više su puta slali izaslanstva u Budim i Beč kako bi spriječili zabrane rada židovskim obrtnicima

Srpanj 2027

Sivan – Tamuz 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
				1 26. Sivan	2 27. Sivan 20.32 Paljenje svijeća 21.28 Početak Šabata	3 28. Sivan Paraša Šelah Mearhim Hodeš Tamuz 21.47 Havdala
4 29. Sivan	5 30. Sivan Roš Hodeš Tamuz	6 1. Tamuz Roš Hodeš Tamuz	7 2. Tamuz	8 3. Tamuz	9 4. Tamuz 20.20 Paljenje svijeća 21.25 Početak Šabata	10 5. Tamuz Paraša Korah 21.43 Havdala
11 6. Tamuz	12 7. Tamuz	13 8. Tamuz	14 9. Tamuz	15 10. Tamuz	16 11. Tamuz 20.25 Paljenje svijeća 21.20 Početak Šabata	17 12. Tamuz Paraša Hukat-Balak 21.37 Havdala
18 13. Tamuz	19 14. Tamuz	20 15. Tamuz	21 16. Tamuz	22 17. Tamuz 03.19 Početak posta Post 17. Tamuza 21.13 Završetak posta	23 18. Tamuz 20.18 Paljenje svijeća 21.12 Početak Šabata	24 19. Tamuz Paraša Pinhas 21.29 Havdala
25 20. Tamuz	26 21. Tamuz	27 22. Tamuz	28 23. Tamuz	29 24. Tamuz	30 25. Tamuz 20.10 Paljenje svijeća 21.03 Početak Šabata	31 26. Tamuz Paraša Matot-Masei Mearhim Hodeš Av 21.19 Havdala

Skupljanje sredstava protiv bojkota (1838.): Tijekom ljeti 1838. godine 44 člana općine prikupila su 600 forinti za slanje izaslanstva radi zaštite trgovačkih prava.

Planovi za prvu sinagogu: U ovom su razdoblju započeli prvi ozbiljni pregovori o kupnji zemljišta i gradnji namjenske zgrade sinagoge u gradu.

Kolovoz 2027

Tamuz – Av 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
27. Tamuz 1	8. Tamuz 2	29. Tamuz 3	1. Av Roš Hodeš Av 4	2. Av 5 Dan domovinske zahvalnosti	3. Av 6 20:01 Paljenje svijeća 20:53 Početak Šabata	4. Av Šabat Hazon Paraša Devarim 7 21.08 Havdala
5. Av 8	6. Av 9	7. Av 10	7. Av Erev Tiša Be'Av 11 20:11 Početak posta	9. Av Tiša Be'Av 12 20:43 Završetak posta	10. Av 13 19:50 Paljenje svijeća 20:41 Početak Šabata	11. Av Šabat Nahamu Paraša Vaethanan 14 20:56 Havdala
12. Av 15 Velika Gospa	13. Av 16	14. Av 17	15. Av Tu Be'Av 18	16. Av 19	17. Av 20 19:37 Paljenje svijeća 20:29 Početak Šabata	18. Av Paraša Eikev 21 20:43 Havdala
19. Av 22	20. Av 23	21. Av 24	22. Av 25	23. Av 26	24. Av 27 19:26 Paljenje svijeća 20:16 Početak Šabata	25. Av Paraša Re'e Mevarhim Hodeš Elul 28 20:29 Havdala
26. Av 29	27. Av 30	28. Av 31				

Kupoprodajni ugovor kojim je bratovština Hevra Kadiša (predvođena Albertom Hertmannom i Josipom Kahnom) kupila zemljište Mali Tuškanec od 480 četvornih hvati od udovice Marije Cezarec sklopljen je 12. rujna 1835. godine.

Naredba Banske vlade br. 8371 (1852.): Dana 6. rujna 1852. Banska vlada izdala je ključnu naredbu kojom je pravno utvrđeno ustrojstvo Zagrebačke židovske općine.

Rujan 2027

Av – Elul 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
			1 29. Av	2 30. Av Roš Hodeš Elul	3 1. Elul Roš Hašana LaBehemot Roš Hodeš Elul 19.13 Paljenje svijeća 20.02 Početak Šabata	4 2. Elul Paraša Šoftim 20.15 Havdala
5 3. Elul	6 4. Elul	7 5. Elul	8 6. Elul	9 7. Elul	10 8. Elul 19.00 Paljenje svijeća 19.49 Početak Šabata	11 9. Elul Paraša Ki Tece 20.01 Havdala
12 10. Elul	13 11. Elul	14 12. Elul	15 13. Elul	16 14. Elul	17 15. Elul 18.46 Paljenje svijeća 19.35 Početak Šabata	18 16. Elul Paraša Ki Tavo 19.47 Havdala
19 17. Elul	20 18. Elul	21 19. Elul	22 20. Elul	23 21. Elul	24 22. Elul 18.33 Paljenje svijeća 19.21 početak Šabata	25 23. Elul Leil Selihot Paraša Nicavim- Vajeleh 19.33 Havdala
26 24. Elul	27 25. Elul	28 26. Elul	29 27. Elul	30 28. Elul		

Ulazak u novo razdoblje razvoja: Polovinom 19. stoljeća (oko 1850.) Zagrebačka židovska općina iz male doseljeničke zajednice izrasta u stabilnu i utjecajnu gradsku instituciju.,

Listopad 2027

Elul 5787 – Tišri 5788

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
					1 29. Elul Erev Roš Hašana 18:19 Paljenje svijeća 19.07 Početak Šabata i Roš Hašane	2 1. Tišri Roš Hašana 5788 19.19 Paljenje svijeća
3 2. Tišri Roš Hašana II 5788 19:17 Havdala	4 3. Tišri Com Gedalia 05.25 Počinje post 19.01 Završetak posta	5 4. Tišri	6 5. Tišri	7 6. Tišri	8 7. Tišri 18.06 Paljenje svijeća 18.54 Početak Šabata	9 8. Tišri Paraša: Šuva Paraša Hazinu 19.06 Havdala
10 9. Tišri Erev Jom Kipur 18.02 Paljenje svijeća 18.02 Počinje post	11 10. Tišri Jom Kipur Jizkor 19.02 Završetak posta 19.02 Havdala	12 11. Tišri	13 12. Tišri	14 13. Tišri	15 14. Tišri Erev Sukot 17:55 Paljenje svijeća	16 15. Tišri Sukot I 18:54 Paljenje svijeća
17 16. Tišri Sukot II 18:52 Havdala	18 17. Tišri Sukot III (H" M)	19 18. Tišri Sukot IV (H" M)	20 19. Tišri Sukot V (H" M)	21 20. Tišri i Sukot VI (H" M)	22 21. Tišri Sukot VII (Hošana Raba) 17:43 Paljenje svijeća	23 22. Tišri Šemini Aceret 18:42 Paljenje svijeća
24 23. Tišri Simha Tora 18:40 Havdala	25 24. Tišri	26 25. Tišri	27 26. Tišri	28 27. Tišri	29 28. Tišri 17:31 Paljenje svijeća	30 29. Tišri Paraša Berešit Mearhim hodeš hešvan 18:32 Havdala
31 30. Tišri Roš hodeš hešvan						

Ha-Kol

BROJ IZDANJA: 194
OŽUJAK – TRAVANJ 2026.
ADAR / NISAN / IJAR 5786.

TEMA BROJA:
ŽIDOVSKÉ ŽENE

NOVI OMANUT

PRIOLOG ŽIDOVSKOJ POVIJESTI I KULTURI

Broj 1 (170) Zagreb, siječanj-svibanj 2026 / švat-sivan 5786 – ISSN 1331-8438

Urednički manifest

Umjetnost u raljama politike

Piše: Valentina Wiesner

Pred vama je novi broj časopisa Novi Omanut koji za mene osobno, ali vjerujem i za cjelokupnu našu kulturnu i društvenu zajednicu, označava prekretnicu i novi početak. Preuzimajući uređivanje ovog uglednog lista duboko sam svjesna povijesne težine, intelektualne baštine i standarda koje su u temelje Omanuta ugradili moji prethodnici. Stati na šilo časopisa čije ime na hebrejskom znači umjetnost iznimna je čast koju preuzimam s dubokim osjećajem zahvalnosti prema prošlosti i odgovornosti prema budućnosti.

U vremenima u kojima se pisana riječ ekstenzivno banalizira, a kulturni prostor sužava pod pritiskom „influenca“ i „nacionalizma“, Novi Omanut mora ostati ono što je od uvijek i bio: svjetionik intelektualne izvrsnosti, prostor dijaloga i čuvatelj kolektivne memorije. Upravo zato u uređivanju ovog časopisa ne smijemo izgubiti niti koju su utkali oni koji su pokrenuli i gradili ovu platformu u znatno izazovnijim povijesnim okolnostima. Vremena su ponovo „segregirana“ i kultura, koja bi trebala biti utopijsko, umjesto toga dolazi na – nišan.

Vandalski napad na Galeriju Klovićevi dvori prije dvije godine dok je u njoj trajala izložba umjetnika iz izraelske zaklade MT Abraham Group potpuno je, ružnom (i tužnom) ironijom skupina koja sebe naziva Radnici u kulturi, propagandisti su aktivisti organizirali provokacije, pozivali na bojkot i upali na premijeru baleta *Venezuela* izraelskoga koreografa Ohada Naharina, inače (ponovo ironijom) goriva kritičara aktualne izraelske vlasti. Globalni su primjeri i svakodnevni, među najvjepnijima i pritisak na poznatog izraelskog redatelja Nadava Lapida koji je zbog prijateljstva s predsjedavajućim žirijem filmskog festivala FID Marselle, E tu već imamo apsolutni paradoks: „censurati“ je Lapid u

Izraelski redatelj Nadav Lapid zbog prijateljstva s predsjedavajućim žirijem filmskog festivala FID Marselle, Apurdu, jer Lapid već godinama živi u egzilu u Parizu upravo u znak neslaganja s izraelskom politikom

svojoj domovini proglašen izdajnikom jer otvoreno kritizira postupke izraelske vojske i vlasti. Već godinama živi u egzilu u Parizu upravo u znak neslaganja s izraelskom politikom. Tako da je to za njega dvostruki poraz: sveden je na putovnicu, a to je upravo ono što politika kojoj se protivi ističe kao argument. I to što više boli.

Umjetnost je uprljana permanentnim i naičješće iracionalnim optužbama za *artwashing*. Oduzima joj se prilika da bude ono što bi trebala biti: univerzalni, transkulturalni most, jezik koji svi ljudi razumiju na intuitivnoj razini, bez obzira na to koji jezik govore ili kojoj tradiciji pripadaju. Bez dijalokke otvorenosti i kozmopolitizma „pere se“, pod krinkom političke korektnosti, i od svoje integrativne biti. U osnovi je – kastrirana. Takva besplodna počinje govoriti jezikom politike: ispravna je ili neispravna, dopuštena ili zabranjena, pravedna ili nepravedna, moralna ili nemoralna, a njezini protagonisti razlučni ili nepodložni, prijateljski ili neprijateljski. Umjesto kolektivne empatije nameće kolektivni solipsizam.

Kao urednica, ali ponajprije kao novinarka koja odbija pristati na binarnost crno-bijelog ili lijevo-desnog slepija, prema takvu reduktivnom, inkvizitorskom pristupu umjetnosti osjećam duboki prijezir. Pristati na moralističko i političko etiketiranje umjetničkog djela ili autora znači – bi kapitulirati pred najprimetivijim oblicima cenzure.

Novi Omanut, dok ga ja uređujem, neće biti dio kulturno-intelektualnog sunovrata, niti ideološke homogenizacije bilo kojeg predznaka. Ovdje bismo prostor pluralizma u kojem umjetnost nema putovnice

prepakiranim u celofan novokomponirane pravednosti. Novi Omanut, dok ga ja uređujem, neće biti dio tog kulturno-intelektualnog sunovrata, niti ideološke homogenizacije bilo kojeg predznaka. Ovdje bismo prostor pluralizma u kojem umjetnost nema putovnice. I u skladu sa samom biti riječi *omanut* – zanima nas samo unutrašnjost istina stvaralačkog majstorstva. Osobno ću dati sve od sebe da napravim prostor za temeljni novinarski pristup, *audatur et altera pars*, koji uvijek sluša i drugu stranu, ustrajava na transkulturalnom dijalogu i otvara vrata onoj umjetnosti koja ne podliježe nikomu, već svojom estetskom i humanističkom snagom zadržuje, a ne produbljuje društvene ponore.

Politički pritisci i povijesna trauma teče blokadi ljudskog uma, svodeći čovjeka na razinu pasivne žrtve. Umjetnik (*oman*) je onaj koji razbija tu blokadu. Prevodeći kolektivni strah i gubitak u glazbeni partituru, pjesmu ili ispisanu stranicu, umjetnost skida stignu nemoci i vraća bazično dostojanstvo kreatora i subjekta vlastite sudbine. Kada je Aron Marko Rothmüller, zajedno s Davidom Spitzerom, 1932. u Zagrebu, u okviru fašističkog ludila u Europi, okupio židovske umjetnike i utemeljio društvo Omanut, on nije bježao od surove političke stvarnosti u kulu od bjelokosti. Naprotiv, bio je to čin vrhunskog intelektualnog i egzistencijalnog otpora. Prvu u Cirihu operu, gdje je 1935. započela njegova međunarodno uspješna karijera, vjerojatno mu je spasio život. U siječnju 1941. i ondje okupljeni ugledni skupnici židovskih umjetnika kako bi osnovali židovsko kulturno društvo Omanut koje on vodi

Aron Marko Rothmüller okupio je 1932. u Zagrebu umjetnike i zajedno s Davidom Spitzerom utemeljio društvo Omanut

do 1946. a njegovi sljedbenici to nastavljaju do danas. Od 2011. na čelu je društva povijesničarka i kulturna posrednica Karen Roth-Krauthammer. Obilježavajući svoju 85. obljetnicu studijskim putovanjem u Hrvatsku članovi Hrvatskog Omanuta prijatelji su se hrvatsko-židovskih korijena. Krajem travnja ugostila ih je Židovska općina Zagreb te organizirala druženje i koncert povelice Rothmüllerovim djelima na kojem su nastupile sopranistica Marija Lešaja i pijanistica Kosjenka Turkulin.

Rothmüller je i u Zürichu vodilo uvjerenje da židovsku umjetnost, osobito s obzirom na politička zbivanja u Europi, treba poticati i jačati. Duboko je razumio da se u izazovnim vremenima kulturni resursi moraju uložiti u stvaranje visoke umjetnosti kako bi se spriječilo duhovno propadanje naroda. Koristio je *omanut* (umjetnost) kao instrument kojim se čuva, jača i brani cjelokupni *turbut* (kultura). Zelimo da Novi Omanut počiva upravo na toj neraskidljivoj i dinamičnoj dialektici umjetnosti i njezina povijesnog konteksta. Naš fokus nije i neće biti „solidar“ ili pasivno obilježje običaja, nego visoko umjetničko stvaralaštvo: ono kojem je imanentno majstorstvo estetike te istina i hrabrost da odgovori na izazove vremena. U vremenima u kojima je umjetnost ponovo u raljama politike, želimo da ovaj časopis ostane trajni zalog našega kulturnog kontinuiteta.

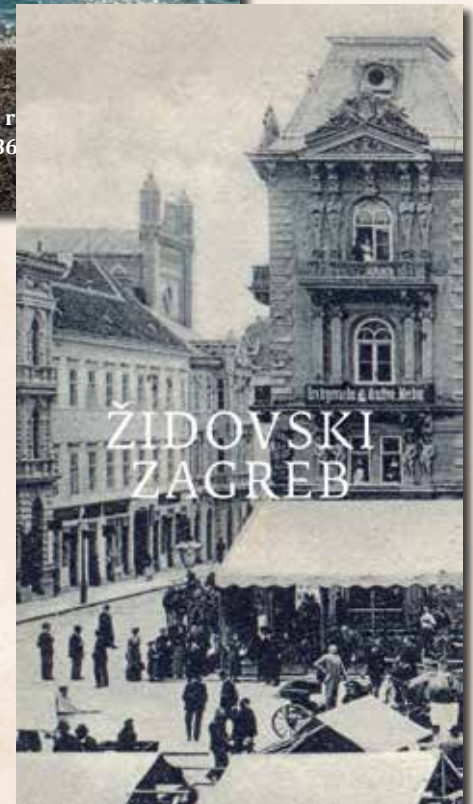
No poštovanje prema tradiciji ne znači i njezino pasivno repliciranje. Njena nam je u čitav časopis unijeti i novinarsku autentičnost. Vjerujemo da upravo takva autentičnost – hrabrost da postavljamo nova pitanja, istražujemo javnosti skrivene fragmente povijesti, umjetnosti i znatnosti te otvorno prostor aktualnim, relevantnim temama – može donijeti dodatnu vrijednost.

Neizmerno me raduje da je upravo prvi broj koji uređujem simboličnim sinkronizacijom nastao u vrijeme susreta sa sljednicima koji vode židovski krak osnivača Omanuta. Njihov posjet nije bio tek turistička ili protokolarna gesta, nego povratak na same izvore, svojevrsno hodočašće kojim Rothmüllerove kulturne mislije. Bitodobno, tim iznimnim susretom Židovska općina Zagreb svečano započinje i kulturno-umjetnički program obilježavanja 220. godišnjice postojanja. Dva stoljeća i dva desetljeća ustrajnosti, očuvanja identiteta, previjavanja i stalnog kulturnog doprinosu Zagrebu i Hrvatskoj zrcalit će se u programa

HADAŠON

srpanj / kolovoz / r
Tamuz / Av / Elul 5786

Židovska općina Zagreb – zajednica koja živi

Uz redoviti vjerski život i rad sinagoge, Židovska općina Zagreb danas njeguje bogat društveni, kulturni i obrazovni život. Kroz rad svojih sekcija, klubova, udruga i ustanova povezuje generacije, čuva baštinu i stvara prostor za nova poznanstva, znanja i iskustva.

Odgoj i edukacija

Nedjeljna škola · Mini omladinski klub · Omladinski klub · Međunarodni židovski ljetni kamp „Tikun Olam“ · Šoa akademija, Istraživački i dokumentacijski centar CENDO

Kultura

Kulturno društvo „Miroslav Šalom Freiburger“ (KD MŠF) · kulturni program Aviv · kulturna manifestacija „Tjedan Izraela“ · ŽOZ DOR · Galerija „Milan i Ivo Steiner“, Židovski Muzej u Zagrebu

Sekcije i sport

Ženska sekcija ŽOZ-a · Klub seniora ŽOZ-a · Udruga preživjelih Holokausta u Hrvatskoj · Sportski klub Makabi Zagreb

Socijalna skrb

Organizirana socijalna služba namijenjena pomoći i unapređenju života svih članova zajednice

Ovi programi i aktivnosti svjedoče o živosti zajednice koja, poštujući svoju prošlost, gradi svoju budućnost.

Nadvrabín dr. Gavro Schwarz u svojoj je knjizi ostavio vizionarske misli koje i danas odzvanjaju:

„Neka ovo djelo bude svjedočanstvo o vjeri, radu i ustrajnosti naših otaca koji su na ovim prostorima gradili svoj dom. Vremena se mijenjaju i oluje prolaze, ali predanost zajednici i vjera u bolju budućnost ostaju nepokolebljivi.“

Zagrebački su Židovi kroz stoljeća dijelili sudbinu svojega grada – gradili su njegove zgrade, osnivali bolnice, razvijali industriju, obogaćivali kulturu, pružali ruku spasa u najtežim ratnim vremenima te preživjeli najtamnija poglavlja povijesti. Schwarzove se riječi potvrđuju kroz bogat kulturni, vjerski i društveni život te zajednički rad svih sekcija i ustanova, koji svjedoče da tradicija započeta 1806. godine i danas živi.

Am Israel Hai – Narod Izraela živi

Nakladnik: Židovska općina Zagreb
Za nakladnika: dr. Ognjen Kraus
Autori: rabin Luciano Moše Prelević, Saša Cvetković
Pomoć pri izradi kalendara: Dov Cvetković
Dizajn i prijelom: Robert Šandor
Tisak: Offset Tisak NP GTO
Naklada: 300 primjeraka
Godina izdanja: 2026. / 5787.

Tiskanje ovog kalendara omogućeno je uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.